

NSH NORDIC – Mida peaks teadma puidust

Puidu omadused

Puidule on iseloomulikud kõik allpool kirjeldatud omadused. Enamik neist kujuneb välja puu kasvamise käigus. Mitmed näitajad sõltuvad puuliigist, samas tekivad mõned iseloomulikud omadused aga puu kasvukeskkonna mõjul.

Allpool on ära toodud survetöödeldud männipuidu tüüpilised omadused, mis aitavad paremini mõista puidus toimuvaid protsesse, mis jätkuvad isegi peale puu langetamist ja töötlemist. Kuna need omadused on puidu looduslik eripära, ei saa need olla kvaliteedikaubuste põhjuseks.

Praod ja deformatsioonid

Niiske ja märja ilmaga puit paisub ning kuiva ja päikeselise ilmaga tõmbub kokku. Selle ilmingu loomulik tagajärg on, et töödeldud puidus tekivad praod ja deformatsioonid. Kokkutõmbumisel kipuvad praod kergemini tekkima ümarpuitu. Praod ei mõjuta puidu tugevust ega kestlikkust ning mõnel juhul võivad need ilmastikuolude muutudes hoopis kaduda.

Värvide mäng

Puit on elus materjal. Kuna igal puidutükil on eriomane kuju, värv ja tekstuur, tekib puitmaterjalile iseloomulik värvide ja varjundite mäng. Puidu varieeruv tihedus tingib selle, et survetöötlemisel ei imendu värvaine ühtlaselt. Nii tekivad surevtöötlemise tulemusena erineva intensiivsusega värvitoonid. Tavaliselt ühtlustuvad värvitoonid aja jooksul ilmastiku mõjul.

Karedad pinnad

Isegi kõige hoolikama töötlemise puhul ei õnnestu täielikult vältida mõningaid karedaid kohti ja hõõveldusjälgi. Need kipuvad tekkima eriti siis, kui hõõveldatakse puidusüü ja oksakohtade vastassuunas. Karedad kohad saab siluda peeneteralise liivapaberiga.

Oksakohad

Oksakohad on puitmaterjalil loomulik nähtus, neid võib olla vähem või rohkem ja erineva suurusega. Hoolimata äärmiselt põhjalikust kvaliteedikontrollist võib ikkagi juhtuda, et kuiva ilmaga kukuvad oksakohad puidust välja. See ei mõjuta puidu tugevust ja kestlikkust.

Südamik

Kitsas südamik palgi keskel koosneb valdavalt õhukese kestaga rakkudest, mis surevad üsna ruttu peale tekkimist. See tähendab, et puu südamik koosneb õhuga täidetud surnud rakkudest. Töötlemise käigus võib puu südamik osaliselt või täielikult nähtavale tulla. See on puidu juures loomulik nähtus.

Vaik

Vaik okaspuu pinnal on loomulik ja paratamatu asi. Vaiku võib puidust erituda ka mitmeid kuid peale töötlemist, seda ei saa kuidagi pidada defektiks, vaid see on puidu looduslik omadus. Värsket vaiku saab eemaldada tärpentiniga. Kui vaik on juba mõnda aega olnud väljas ilmastikumõjude käes, saab selle eemaldada spaatliga.

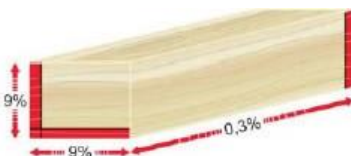
Hallitus

Hallitus tekib siis, kui puit on märg või kui töödeldud puitu ei ole sooja ilmaga piisavalt õhutatud. Peamised põhjused on ladustamine kinnises ruumis ning puidu kinnikatmine piisava õhutusega. Õnneks esinevad hallitusseene spoorid üksnes puidu pinnal. Need ei kahjusta puitu ega mõjuta selle tugevust ning need saab eemaldada naatriumbensoadi või äädikaga. Raskematel juhtudel võib kasutada kloori sisaldavaid pesuvahendeid.

Rohelised täpid / Puidu immutamine

Puidu pinnal võib esineda väikesi rohelisi täppe. Need on ohutud soolakristallid, mis tekivad, kui immutusvedelik seguneb vaiguga, kuid need kaovad aja jooksul. Pane tähele: puidu töötlemisel sissekastmise meetodil ei kaasne eflorestentsi, seega võivad puidu pinnal olevad soolakristallid näidata survetöötlemise kvaliteeti.

Paisumine / Kokkutõmbumine – Mõõtmete varieerumine

Puidu mõõtmed võivad muutuda niiskuse sisseimamise ja kuivamise tõttu kuni 0,3 protsenti pikkuses ja kuni 9 protsenti kõrguses ja laiuses. Survetöötlemise ajal lisandub puitu suurel hulgal niiskust. Sõltuvalt ilmast – kas vihma või päikese käes – aurustub niiskus erineva kiirusega. Kõnekeeles öeldakse selle kohta „puit mängib“. Kokkuvõtteks võib öelda, et saematerjali puhul on teatud hälbed mõõtmetes loomulikud ning neid ei saa pidada veaks.

Survetöödeldud puidu puhastamine

Survetöödeldud puitu võib puhastada puhta veega, kasutades aiavoolikut või kerge joaga survepesurit. Hoiatus! Liiga tugev veejuga võib puidu pinda kahjustada. Tugevate plekkide eemaldamiseks soovitame kasutada pehmet harja ja kuuma seebivett.

Meie soovitused

Survetöötlus tagab puidule piisava kaitse. Sa võid lasta puidul aja jooksul lihtsalt halliks muutuda või töödelda seda mõne toonimisvahendiga. Pea meeles! Puit peab olema enne mistahes vahendiga katmist täiesti kuiv. Vähendamaks hallituse tekke võimalust, soovitame puitu ladustada hästi õhutatud keskkonnas ja võimaluse korral vahelippidega virmastatult. Puitu ei tohi ladustada umbses ruumis.